

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Synopsis Magnalium Divi Iosephi

Ignatius <a Sancto Francisco>

Leodii, 1684

Cap. 12. Roboratur assertum nostrum de veritate Paternitatis D. Iosephi
absque generatione per considerationem modi quo Patres generatione
sunt & dicuntur verè Patres.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38500

in illâ dixit de Prædecessoribus Christi, *Abraham genuit Isaac, Isaac autem genuit Jacob, & sic consequenter, ad Josephum tandem perveniens, non dicit Joseph genuit Jesum, sed mutans stylum dicit, Jacob autem genuit Joseph virum Mariae de qua natus est IESVS, qui vocatur Christus: Per quod satis insinuat aliam esse Christi generationem quam præcedentium, & Divum Josephum esse Christi Patrem, quandoquidem per ipsum ducatur ejus Genealogiam, non tamen ita ut hunc in eâ generit, sicut præcedentes in Genealogiâ istâ dicti sunt patres subsequentiū. Quomodo ergo? Audi ex his, quæ subdit in nostram sententiam. Christi autem generatio sic erat: Cum esset desponsata Mater IESV Maria Joseph, antequam convenirent inventa est in utero habens de Spiritu sancto. Ubi notanda verba illa: Christi autem generatio sic erat. Quasi & Christi productio sit etiam generatio pertinetis quoque ad Divum Josephum, per quem ejus Genealogia deducta fuit, non quia sit à Divo Josepho effectivè & per se, ut cetera in eadem Genealogiâ, quomodo ergo? nisi quia suppletio operationis ex parte Divi Josephi necessaria ad generationem & paternitatem in uxore suâ per Spiritum Sanctum facta, ad Divum Josephum pertinet, & reputatur pro generatione.*

XX. Maximè etiam facit ad confirmationem hujus nostræ sententiæ Divus Lucas qui Evangelii sui cap. 2. non semel Divum Josephum cum Beatâ Virgine vocat communi nomine Christi Parentem. Vers. 27. *Cum inducerent puerum IESVM Parentes ejus, ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo.* Versu 41. *Et ibant Parentes ejus per omnes annos in Jerusalem in die solemnâ Pasche.* Vers. 43. *Remansit autem puer IESVS in Jerusalem & non cognoverunt Parentes ejus.* Cum enim *Parentes* dicatur à *Pario*, & significet actionem generandi, quomodo D. Josephus qui non genuit Christum ut Maria, posset dici ejus Parentes ut illa, nisi quia Spiritus Sanctus pro eo illum in uxore suâ produxit? Quare cum quod quis per alium facit per se ipsum facere censetur, vocatur Divus Joseph Parentes Christi ac si eum pro-

duxisset, quia Spiritus Sanctus illum in Virgine proprio produxit.

CAPUT XII.

Roboratur Assertum nostrum de veritate Paternitatis Divi Josephi absque generatione, per considerationem modi quo Patres generatione sunt, & dicuntur verè Patres.

GRAVIS est apud Philosophos disceptatio in libris de Generatione & Corruptione à quo sit principaliter productio viventium ex semine genitorum, seu quænam sit causa principalis productionis illorum?

Prima sententia est illorum, qui dixerunt causam principalem esse animam ipsius proles, quæ statim ac producta est, seipsam unit materiæ præparatæ & organizatæ per semen: ex eâ enim unione resultat compositum, quod dicitur & est idem quod genitum. Sed hujus sententiæ falsitas dudum detecta est, & ideò à Scholis exulare iussa. Nam primò in Brutis eadem est causa educationis animæ eorum ex materiâ, quæ unionis ad illam: Sed anima proles in brutis nõ educit seipsam, hoc enim est impossibile, ergo nec uniat. Secundò, Quare illa ipsa res quæ educit istam animam è materiâ, non posset æquè illam ei unire? Tertio, quia anima nihil agit in corpore, nisi ut actus informans. Atqui ut actus informans, est jam unita corpori: in hac autem sententia esset forma assistens ante unionem, ibique jam operans unionem. Quarto, quia sic posset dici quod proles produceret seipsam, quandoquidem produceretur per aliquid sui. Quintò, quia sic esset falsum quod Pater & Mater verè producerent prolem.

Secunda sententia est Okami in 3. sent. quæst. 3. & Nominalium, qui volunt causam principalem productionis proles esse animam Matris solam, propter proximitatem ejus ad materiæ, ex qua producitur proles. Sed & hæc

VY

rejecitur

rejecit, quia sic nullo modo pater concurreret effectivè ad generationem prolis, nec posset verè dici quod genuisset illam, quod est contra còmunem omnium sensum, & etiam contra Scripturam, quæ tories repetit *Adam genuit Seth, Abraham genuit Isaac, &c.*

IV.

Tertia sententia est illorum qui dicunt causam principalem in hac generatione esse ipsum semen utriusque parentis in matrice mulieris commixtum: ratio eorum est quod existiment unionem solam animæ cum corpore esse terminum actionis generativæ: unde cum unio non sit vitalis in se, & aliunde sit tantum modus, nec tam substantia, quam aliquid substantiale, non excedit in perfectione entitatem & perfectionem seminis: potest ergo semen, utpote substantia completa perfectior entitativè unione, unionem illam effectivè & principaliter causare. Ita Pater Comptonus Jesuira de Generat. viventium disp. 2. sect. 3. & alii.

V.

Sed contra, ex hac enim sententiâ sequeretur quod parentes non essent nisi causa causæ eorum quorum dicuntur filii, sive causa remota illorum: causarent enim tantum semen, quod deinde per se & independenter ab illis causaret prolem: Nam causa principalis est quæ vivente sua, id est independenter à quavis aliâ causâ particulari producit effectum. Sed hoc est contra communem omnium sensum, & falsum, ergo & illud unde sequitur.

VI.

Confirmatur per ea quæ docet cum omni Philosophiâ ipse Pater Comptonus disp. 18. Physic. de causis in communi sect. 2. num. 6. ubi docet causam remotam non esse propriè causam, cum non influat per se in effectum, sed per aliud à se distinctum: ut Adamus non est vera causa Petri qui hodie nascitur, nec ignis A caloris C producti à solo igne B, quæ tamen ignis B antea productus fuerat ab igne A Causa igitur remota non dicitur causa per se, sed per accidens: causa enim per accidens illa est, quæ ablata maneret idem effectus & causalitas. Unde arguitur causalitatem illam, & consequenter effectum, non habere dependentiam per se ab illâ causâ remota, sicque dum aqua calida calefacit manum, denomi-

nativè tantum calefactio illa tribuitur aquæ, cum proveniat à solo calore, qui si fuisset in alio subjecto, eodem modo, & eadem numero actione calorem illum produxisset. Cum ergo in hac sententia P. Comptoni, parentes essent tantum cause remotæ eorum, qui tamen dicuntur filii ipsorum, sequeretur quoque eosdem parentes non esse propriè causas filiorum, esse tantum causas per accidens, prolem non habere dependentiam per se à parentibus, ut patet, quod quis unquam admittet? & deinde Scriptura contradicit quæ sic loquitur: *Adam genuit Seth, Abraham genuit Isaac, Isaac genuit Jacob, &c.*

Ad rationem ergo pro hac sententiâ, VII. Respondeo unionem non esse terminum generationis. Primò, quia terminus generationis viventium, de quâ hic nobis sermo, est similis producenti; definitur enim ab Aristotele hæc generatio. *Processio viventis à vivente in similitudinem nature*: Sed tunc nec unio esset similis semini, nec esset processio viventis à vivente, cum nec semen, nec unio habeant vitam, nec in similitudinem nature, quia semen est substantia completa, unio tantum modus. Secundò, quia terminus generationis debet se habere *ut quod*, terminus enim actionis est id quod terminat actionem, terminus generationis id quod terminat generationem: unio autem non est huiusmodi, cum tantum se habeat *ut quò*, & sit ipsa ordinata essentialiter ad compositum, ita ut non possit esse quin sit compositum, immò fortè non distinguitur ab ipsis partibus unitis: Igitur cum compositum seu genitum sit terminus generationis, & id ad quod per se tendit generatio mediante unione: illud autem sit omnino nobilius & perfectius semine, ut patet, non potest semen esse illius causa principalis: ut enim omnes Philosophi, & cum eis P. Comptonus disput. 24. Physic. de causâ efficiente sect. 2. numer. 3. 4. & 5. docet, causa principalis esse non potest, quæ non sit majoris vel æqualis perfectionis in substantiâ cum effectu quem producit, & omnino oportet instrumentalis tantum sit, quæ fuerit minoris cum eo perfectionis.

Denique

VIII. Denique oppono contra P. Comptonum & cum eo sentientes Authores, interrogando quidnam erit causa principalis & immediata ipsius compositi? debet enim necessariò habere unam, quam peto assignari.

IX. Refutatur amplius hæc sententia, quia in brutis cum proles generatur, à quo principaliter effectivè producitur anima foetus? non à semine, quia anima foetus utpote vivens præstantior est & nobilior semine: Si ergo pro eductione animæ bruti ad aliud recurrendum est quàm ad semen, cur non ad illud ipsum ad quod recurritur pro illâ eductione, recurratur etiam pro illius unione cum materiâ? Quid in hæc difficilius quàm in istâ?

X. Igitur restat quarta & vera in hæc materiâ sententia, causam principalem generationis, seu viventium ex semine genitorum, esse Parentes, ita omnes Philosophi, demptis illis paucis qui supra: Probatum primò ex Scripturâ Matthæi cap. 1. quæ dicit quod *Abraham genuit Isaac, Isaac autem genuit Jacob, &c.* Probatum secundò, quia parentes sunt veræ causæ filiorum suorum, sed non sunt causæ instrumentales tantum, cum sint ejusdem ordinis & paræ cum effectu perfectionis. Tertiò, quia si essent tantum causæ instrumentales, quænam assignari possent quæ essent principales.

XI. Verum hinc nascitur difficultas, quomodo scilicet parentes sint aut esse possint causæ principales filiorum, maximè verò pater seu masculus quando quidem hic semper absit, sæpè amplius non sit, quando filii generantur: Nam tunc generantur, seu ponitur eorum generatio, quando fit unio animæ ad materiam organizatam, tunc verò semper abest masculus, sæpè amplius non est.

XII. Ad hanc difficultatem duplex responsio: Prima nostri Francisci Bonæ Spei in lib. de Generat. & Corrupt. disput. 1. dubio 7. Resolut. 3. produci prolem principaliter per parentes, quia producitur per actionem illorum permanentem in semine, & in illo fòtam: sed contra, primò quia impossibile est actionem permanere absente vel destructâ ejus causâ, ut docent Philo-

sophi, quia actionis essentia, est fluere à suâ causâ, consequenter & ipsius conservatio, seu continuatio, est essentialiter continuò fluere ab illâ, non potest autem illâ non amplius existente, vel absente continuò fluere ab illâ. Secundò, si actio quâ filius producitur absente, vel mortuo patre, esset immediatè à patre progressa & recepta in semine, hoc maximè in instanti emissionis seminis: hoc autem dici nequit: quia si in illo instanti pater cum semine emisisset actionem filii generativam, impossibile fuisset eodem instanti non existere filium: actio quippe productiva, sine termino, nullo instâti magis esse potest quàm sine principio producete. Cujus rei ratio à priori est quod essentialis conceptus actionis sit rei productio & illius positio à parte rei: at verò illo instanti quo à patre emittitur semen non existit filius, sed tantum 30. vel 40. diebus de post, eo quod non nisi post dictum tempus animetur foetus, seu uniat anima corpori, in quo formaliter consistit generatio, ergo &c.

Neque dicas illam actionem tunc à patre emissam esse tantum partialem, quæ quidem non potest esse etiam divinitus sine termino producto seu filio, si positæ sint etiam cæteræ actiones partiales requisitæ, potest tamen si hæc non sint positæ, ut non sunt quando à patre emittitur semen: nam contra: Primò, in illo instanti adsunt omnes aliæ concausæ quæ concurrunt ad generationem filii, adest enim mater, adest utriusque semen, adest Deus, adsunt corpora cælestia, cur non ergo illorum actiones? si dicas quia ad actiones harum causarum nondum adsunt conditiones prærequisitæ: infero neque ad actionem patris: cur enim, vel quomodo potius ad hanc quàm ad illas? Contra secundò, hæc est natura causarum partialium ut una sine alterâ agere & actionem suam exercere non possit, aut certè si in aliquo casu possit, omninò necesse est ut partem effectus producat suæ actioni correspondentem, quia actio non potest esse sine termino sibi correspondente, cum sit essentialiter ad illum.

Igitur restat secunda responsio, Parentes esse causas principales suorum filiorum

V v 2

XIII
XIV

filiorum, quia quando proles generatur, quod fit dum animatur, agunt per suam virtutem instrumentalem, quæ, ut ait Divus Thomas 1. part. quæst. 118. art. 1. ad 3. est in semine residens ex generante derivata: quæ quidem virtus corpus efformat, eoque efformato animam si materialis est educit & unit, vel si immaterialis est, ejus cum corpore unionem efficit.

XV. Sed, inquires, quomodo hoc? nam ut patet in productione filiorum sint causæ principales, debent dum filii generantur verè agere: Causæ enim efficientis, maxime principalis, causalitas est actio: sed dum filii generantur non agunt parentes, quia si agunt, vel per se immediatè, vel per suam virtutem, seu semen: non primum ut omnes faterentur & nos debemus fateri, nam cum generatur proles, hoc est, dum animatur foetus, abest pater, & sæpè amplius non est, non ergò tunc agere possunt per se: non etiam secundum, quia ut verè agerent per suam virtutem seu semen, cum illa sit ignobilior effectu, deberet ab illis elevari, & confortari per alium concursum præstantiorem, ut effectum illum per ipsam attingere, & terminum principaliter producere possent: Sed parentes dum virtus illa seminis sortitur effectum suum, seu terminum ultimam, qui est foetus animatus, non possunt virtutem illam seminis hoc modo elevare & confortare, ad hoc enim deberent simul cum virtute illa seu semine coagere: hoc autem non, cum tunc pater absit, aut etiam amplius non sit, ergo &c.

XVI. Respondeo concessâ majori, negâdo minorem, ad ejus probationem nego secundam partem antecedentis, ad ejus probationem dico ad majorem, ut parentes agant per suam virtutem instrumentalem, seu semen, debent illam elevare & confortate concurrente cum illa ad effectum: quod faciunt non quidem per se, sed per causam superiorem suppletentem vices ipsorum, ad exigentiam tamen ultimæ dispositionis pro effectu virtutis ipsorum positæ. Rem explico.

VII. Duo igitur consideranda veniunt in generatione viventium: Primum est introductio dispositionum & organo-

rum prærequisitorum in materiam, ut proximè reddatur apta ad recipiendam formam. Secundum est introductio ipsius formæ in materiam ita dispositam & organizatam, ex quâ introductione resultat compositum, quod est ultimus terminus generationis. Primum facit semen per se, habet enim sufficientem proportionem ad istum effectum, dispositionum dico & organorum efformationem: quoad secundum, cum parentes per istud semen & virtutem suam illi impressam, directè tendant in generationem viventis, cum quo habent sufficientem proportionem, illud efficiunt per ista organa & dispositiones à suo semine in materiâ introductas. Nam hoc ipso quod semen istud & virtus à causâ principali in illud derivata, naturâ suâ tendit, & ordinatur ad producendum foetum (quem nequit attingere per modum causæ principalis, eo quod sit inferioris ordinis) fit ut positis illis organis & dispositionibus, naturaliter exigat auxilium validioris & efficacioris concursus causæ principalis, quo suppleatur & perficiatur ipsius ad talem effectum insufficientia: sed quia causa illa principalis, in cujus virtute semen tendens directè in dictam generationem & prolem agit, talis est ut ex naturali suâ conditione absit à dictâ virtute suâ instrumentali, dum positis ab hac omnibus dispositionibus requisitis, deberet ab eo poni actio generativa, seu formæ introductiva, fit ut ad istarum dispositionum & naturæ exigentiam, causa prima dictæ causæ principalis defectum supplere debeat, & vice ipsius semen adjuvare, cum eo concurrente per concursum æquipollentem illi, quem causa principalis ei præstaret, si ipsa adesset: Quod quia causa prima non facit nisi ad physicam exigentiam dictæ virtutis à causa principali egressæ, & positarum jam omnium ad effectum directè intentum dispositionum, censeatur non solum morali sed etiam physica quâdam ratione id facere vice parentum, quorum illa virtus seu semen est physicum & naturale instrumentum, & sicut ipsi parentes censeantur non solum moraliter, sed etiam physice elevare & confortare dictam suam virtutem

virtutem, quia posuerunt illud physicum, quod physicè necessariò, & naturaliter exigit illum validiorem concursum, & sine quo non poneretur.

XVIII. Dices hæc solutio recurrit ad Deum sine necessitate. Respondeo negando, nam non recurrit ad illum ut causam particularem, sed ut universalem quæ debet concurrere cum causis secundis juxta illarum naturalem conditionem & exigentiam.

XIX. Confirmatur hæc responsio: necessarium est ad talem exigentiam suppleri influxum causæ secundæ principalis absentis per aliquam causam superiorem causâ instrumentali, non suppetit autem alia quam prima: nam quod dicunt aliqui in generatione hominis & aliorum animalium, influxum masculi sufficienter suppleri per animam matris, quæ semper adest masculino semini, quod in matrice fovet, non placet. Primo, quia Mater est tantùm causâ partialis & limitata, &posito suo partiali concursu nihil amplius potest. Secundo, quia sæpè contingit ut fœtus sit perfectior Matre, ut cum ex congressu equi & asinæ generatur mulus. Tertio, quia cum tunc tota causalitas effectus poneretur per solam Matrem, hæc sola esset causâ totalis effectus, sicque fœtus plus teneretur Matri incomparabiliter quam Patri de suo esse, quod est contra omnium communem sensum sapientum. Quarto, addo quod causâ principalis, ut dici possit causâ principalis, si immediatè per se non influat in effectum simul cum virtute suâ instrumentali, debet saltem in illum influere per aliam causam, quæ suppleat vices ejus, & quæ nomine suo adjuvet virtutem sui instrumenti ad ponendum effectum: virtus quippe instrumentalis in quantum instrumentaliter influat in effectum, influat ut adjuvata à causâ suâ principali simul cum ipsâ influente, seu per se, seu per aliud quod vices suas suppleat. At anima Matris nec supplet, nec supplere potest vices Patris, quia virtus agendi ipsius limitata est, & attento femineo corpore ejusque qualitatibus, est nimis debilis & languida, ut aliud possit, quam quod ex parte sua debet, & ideo requiritur validior & præstantior con-

cursum ex parte viri: Attento etiam quod femineum semen si sit activum, de quo disputant Physici, nunquam est in activitate par virili, propter quod fœtus plus tenetur Patri quàm Matri.

Ex his igitur venio ad intentum XX. meum pro paternitate D. Josephi: patet enim etiam Patrem generatione non esse Patrem nisi per suppletionem causalitatis ex parte ejus requisitæ, quam utique supplet Deus illo absente à fœtu dum animatur, vel etiam non amplius existente: & licet hæc causalitas, quam supplet Deus, sit principalis in generatione prolis, cum sit ipse actus generationis formalissimè, seu unio animæ cum corpore cujus terminus est filius, non tamen propter hoc desinit v. c. Petrus esse verè & propriè illius filii Pater, & quidem ita, ut ex omnibus Philosophis, iste filius plus debeat Patri quàm Matri, quæ tamen per se ipsam ad illius generationem principaliter ex parte suâ concurrat.

Si ergo nihil alienum à ratione & bonâ philosophiâ ducimus, dicere hanc suppletionem, ad exigentiam actionis instrumentalis & dispositionum & organorum in materiam introductarum à Patre per suum semen non impedire quo minus Abraham verbi causâ sit verè & propriè Pater Isaac, Isaac Pater Jacob, & ita de cæteris, neque verò hoc tantùm, sed etiam Pater generatione, dicitur enim in Scripturâ, & congruè dicitur, *Abraham genuit Isaac, Isaac autem genuit Jacob*, quam tamen generationem, ut diximus, ipsi per se non posuerunt, sed Deus supplevit & supplet; an non per hoc manu ducimur ut credamus & libenter assentiam nostrum præbeamus isti sententiæ, quod possit Deus si velit etiam efficere ut quis sit Pater verè, supplendo adhuc vice ipsius illud modicum seminis & actionis ipsius; maximè verò cum non dicamus ipsum futurum Patrem generatione, sed alio modo Deo cognito: cur enim poterit subsistere vera paternitas generatione, supplendo ipsam generationem, quæ est id per quod est homo formaliter generans, seu Pater generatione, & non poterit esse Pater, non per generationem, sed alio modo

Deo bene viso, suppleudo etiam actionem illam ad ultimam dispositionis positionem pro animâ introducendam requisitam? Cur non ergo Divus Iosephus verè propriè & reapse Christi Pater, etsi eum non genuerit, id asserente scripturâ tam disertè, & tam frequenter?

CAPUT XIII.

Roboratur iterum assertum nostrum de veritate Paternitatis D. Iosephi absque generatione à Scripturâ in verbis Christi præcursoris, ex quibus ostenditur posse fieri quod quis sit Pater verè sine generatione?

I.

Oc Assertionis nostræ robustissimum fundamentum in verbis præcursoris Divi Joannis Baptistæ constitutum educitur ex Matthæi cap. 3. vers. 9. ubi vanam S. Præcursori retundere Pharisæorum & Sadducæorum ad se venientium fiduciam, seu potius præsumptionem, quâ sine operibus justitiæ omnia sibi promittebant, ob id solum quod essent genus, & filii Abrahæ, & quod Abrahæ & semini ejus Deus benedictionem, & salutem promississet, sic ait ad illos: *Ne velitis dicere intra vos, Patrem habemus Abraham, dico enim vobis quia potens est Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ*: in quibus verbis, ecce tibi per potentiam Dei filios Abrahæ, qui tamen ab Abraham non essent geniti nec mediatè, nec immediatè, sed à Deo ipso ex lapidibus suscitati: ex quo infero, ergo & Christus verus filius Iosephi, etsi non ex eo genitus, Scripturâ id tam asseveranter pronunciantem, quia scilicet ei à Deo, eo quod diximus modo, suscitatus, quæ enim hîc difficultas major quàm ibi?

I I.

Ut huic argumento ineluctabili sua vis & robor maneat, discutienda sunt operosius, & ad trutinam vocanda varietate hujus loci Interpretum explicatio-

nes: meretur id omninò argumenti dignitas: & illas quæ ipsius vim effugere potius, quam effringere videntur, nullus esse momenti ostendendum: igitur sit

SECTIO PRIMA.

Refertur prima explicatio verborum Divi Præcursoris & refutatur.

PRIMA explicatio est Origenis hosi-
milia 22. in Lucam, quem sequuntur
multi Interpretes, qui expressè negat
hæc verba intelligi de Physicâ & reali
lapidum propriè dictorum conversione
in filios Abrahæ secundum carnem,
sed vult intelligi de morali & spiri-
tuali Gentilium per lapides significato-
rum, in filios Abrahæ transmutatione
non secundum carnem, sed secundum
spiritum, seu secundum imitationem
fidei & morum Abrahæ.

Hæc ergo Origenis explicatio duplicem
in hoc textu inducit metaphoram,
unam ex parte termini à quo hujus
conversionis, alteram ex parte termini
ad quem, id est unam ex parte lapidum
convertendorum, per quos intelligit,
non saxa aut silices, sed Gentiles:
Alteram ex parte filiorum Abrahæ,
in quos illi convertendi, per quos non
intelligunt filios Abrahæ secundum
carnem, sed secundum spiritum, seu
secundum imitationem fidei & morum
Abrahæ.

Porro idèdè Gentiles ex hæc opinione
comparantur lapidibus: Primò, quia
colebant lapides, & in illis confidebant:
dicitur autem in Scripturâ Psalmo 137.
vers. 16. *Similes illis fiant qui faciunt ea,
& omnes qui confidunt in eis*. Undè ait
Origenes loco citato. *Non utique lapides
irrationales corporeosq; monstrabat
Ioannes, sed homines insensibiles, & quon-
dam duros, qui quia lapides & ligna ad-
orabant, impletum est illud quod in Psalmo
cantabatur. similes illis fiant qui faciunt
ea, & omnes qui confidunt in eis*. Secun-
dò, ratione infructuositatis eorum:
Gentiles enim adinstar lapidum erant
infructuosi. Ita Doctor Henricus
Rampeus